

Klimat- och
näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande

Naturvårdsverkets förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade förordningar om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen

Sveriges Allmännyttas är en bransch- och intresseorganisationen för 322 allmännyttiga kommunala och privata bostadsföretag med tillsammans cirka 995 000 lägenheter. Vi bistår våra medlemmar så att de kan vara långsiktiga och konkurrenskraftiga aktörer på bostadsmarknaden. På så sätt bidrar vi gemensamt till en hållbar utveckling – ekonomiskt, miljömässigt och socialt.

Sveriges Allmännyttas synpunkter

Sveriges Allmännyttas anser att det är viktigt att minimera utsläppen av fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.

Sveriges Allmännyttas delar bilden som framkommer i IVL Svenska Miljöinstitutets rapport¹ att det finns brister i hanteringen inom fastighets- och byggsektor och att detta behöver adresseras.

Sveriges Allmännyttas begränsar sitt remissvar till Naturvårdsverkets förslag på författningsändringarna:

- 28 a § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- 3 kap 10a §§ i avfallsförordningen (2020:614)

¹ IVL Svenska Miljöinstitutet (2019). Uppföljning av emissioner och kvarvarande mängder av CFC i Sverige, Nr U 6085

Författningsförslaget om anmälningsplikt gällande rivning/renovering av skumpaneler

Sveriges Allmännyttas avstyrker förslaget på anmälningsplikt för den som yrkesmässigt renoverar eller river fastigheter som innebär avlägsnande av skumpaneler med skumplast eller skumplast i laminerade skivor som installerats i hålrum eller uppbyggda strukturer och som innehåller fluorerade växthusgaser eller ozonnedbrytande ämnen.

Sveriges Allmännyttas anser att en sådan anmälningsplikt skapar onödig administration, samt är en överimplementering av de två EU-förordningarna. En anmälningsplikt adresserar inte det operativa ansvaret vad gäller aktsamhet med dessa material och tillför ingen ytterligare säkerhet för att reglerna efterlevs.

Sveriges Allmännyttas föreslår i stället att EU-förordningarna omhändertas genom att kraven förs in i plan- och bygglagen (PBL). Det är en betydligt mer effektiv lösning eftersom det redan finns en etablerad process för ansvar, kontroll och tillsyn för bygg- och rivningsåtgärder i PBL.

Byggherren ansvarar för att kraven i lagen såväl som i tillhörande förordningar och föreskrifter uppfylls. Byggherren har även ett ansvar att planera och utföra bygg- och rivningsåtgärder på ett aktsamt sätt enligt PBL. Det motsvarar EU-förordningarnas krav på den som producerar avfall vid renoverings- och rivningsarbeten.

Kommunen har tillsynsansvar för att kraven i PBL efterlevs. Byggherrens ansvar och kommunens tillsynsansvar gäller för alla åtgärder och är inte begränsat till bygg- eller rivningslov. Det är därför inte ett problem att rivningslov i regel endast är aktuellt inom detaljplanlagda områden. För de åtgärder i renoverings- och rivningsarbeten som kräver bygg- eller rivningslov kan kommunen kontrollera att byggherren uppfyller kraven under utförandet.

Byggherren ska ta fram en kontrollplan som ska innehålla en kontrollpunkt om hur avfall, inklusive farligt avfall, ska omhändertas. Den miljöinventering som ska genomföras för att kartlägga vad som kan bli farligt avfall regleras i förordningar och föreskrifter. EU-förordningarnas krav kan därför föras in och preciseras i föreskrifter om rivningsåtgärder som Boverkets allmänna råd (BFS 2013:15) om rivningsavfall eller Boverkets föreskrifter (BFS 2024:4) aktsamhet vid bygg-, rivnings- och markåtgärder.

Sveriges Allmännyttas anser att *avfallsförordningen (2020:614), 3 kap., 11 a§* om att farligt avfall ska sorteras ut, samlas in och även i övrigt hanteras skilt från annat avfall, ger stöd för att material i skumplast ska hanteras aktsamt så att inte f-

gaser eller ODS avges till atmosfären. Skumplast med f-gaser eller ODS bör sorteras in i någon av nedan två koder i avfallsförordningens bilaga 3:

- 14 06 Avfall bestående av organiska lösningsmedel, köldmedier och drivmedel för skum eller aerosoler:
 - 14 06 01* Klorfluorkarboner, HCFC, HFC
- 17 06 Isolermaterial och byggmaterial som innehåller asbest:
 - 17 06 03* Andra isolermaterial som består av eller som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.

Om koderna ovan inte tillräckligt fångar in skumplast med f-gaser eller ODS behöver en eller flera koder för detta syfte läggas till avfallsförordningen, med hänvisning (EU) 2024/573 och (EU) 2024/590.

Sveriges Allmännyttan menar att det behövs information för att öka medvetenheten om vikten av att hantera material med f-gaser och ODS korrekt samt stärkt kommunal tillsyn.

Sveriges Allmännyttan anser att kommunerna, som redan ansvarar för tillsyn vid bygg- och rivningsåtgärder, är bäst lämpade att kontrollera att hanteringen av dessa material följer EU-förordningarna. Kommunerna ansvarar för att deras miljöinventeringsblanketter innehåller skumplast med f-gaser och ODS samt köldmedium med f-gaser. Kommunerna utformar dock blanketterna på olika sätt.

Sveriges Allmännyttan föreslår därför att Boverket uppdras att förtydliga hur dessa krav ska integreras i miljöinventeringen genom att utveckla och kommunicera vägledning.

Sveriges Allmännyttan anser att fastighetsägare ska åläggas att dokumentera hanteringen av material som innehåller f-gaser eller ODS. Dokumentationen sparas i fem år och görs tillgänglig för tillsynsmyndigheter vid behov vilket är i linje med förordning (EU) 2024/590 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, artikel 20.

Stockholm den 14 februari 2025

Cathrine Holgersson
Vd